

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **I., O., X.**, zast. J., advokátom, D., X., proti odporcovi: **A.**, spol. s r.o., IČO: X., X., **o zaplatenie 13 801,56 eur (415.786,- Sk) s prísl.**, o žiadosti navrhovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č.k. 4 Cob 19/2008-41 zo dňa 28. marca 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa **o d m i e t a .**

Odporcovi náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Humennom uznesením č.k. 12Rob/392/2007 zo dňa 07. januára 2008, nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že skutočnosť, že navrhovateľ pri svojej podnikateľskej činnosti nie je úspešný a následkom podnikateľskej činnosti sa dostal do finančných strát, nie je dôvodom na oslobodenie od poplatkovej povinnosti. Podnikateľská činnosť nesie so sebou riziká a neúspech v podnikaní, nie je dôvodom na oslobodenie od poplatkovej povinnosti a prenášanie tejto povinnosti na štát. Z doterajšieho konania nemá súd za preukázané, že pomery navrhovateľa odôvodňujú priznať oslobodenie od súdnych poplatkov, a preto súd navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov v tomto konaní nepriznal.

Proti tomuto rozhodnutiu súdu prvého stupňa podal navrhovateľ odvolanie. Namietal, že v danej veci vôbec nejde o neúspech v podnikaní navrhovateľa, ale o prechodný stav nedostatku disponibilných majetkových hodnôt, ktorými sú najmä finančné prostriedky v hotovosti a nedostatok takého disponibilného hnuiteľného, alebo nehnuteľného majetku, ktorý by navrhovateľ mohol v bezodkladnej lehote speňažiť a z výnosu tohto predaja zaplatiť súdne poplatky stanovené zákonom.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd rozhodol o odvolaní navrhovateľa uznesením č. k. 4 Cob 19/2008-41 zo dňa 28. marca 2008 tak, že potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom prvostupňového súdu, pri posudzovaní oprávnenosti priznania oslobodenia od súdnych poplatkov podnikateľskému subjektu, že je potrebné vychádzať z celkovej majetkovej situácie, ktorá nepozostáva len z množstva voľných peňažných prostriedkov. Každý podnikateľský subjekt navyše musí okrem iného, aj znášať riziko neúspechu v podnikaní. Súčasťou podnikateľskej činnosti, je i uplatňovanie pohľadávok, ako aj obrana proti žalobám podaným proti podnikateľskému subjektu, ktorý si musí prostriedky potrebné na krytie výdavkov, ktoré s tým vzniknú, vytvoriť alebo inak zadovážiť. Nepriaznivé finančné podmienky podnikateľského subjektu, nemôžu byť dôvodom pre oslobodenie od súdnych poplatkov, ak tieto nie sú zapríčinené nepredvídateľnými a neodvratiteľnými okolnosťami, ktoré nemajú svoj pôvod v podnikaní. Druhotná platobná neschopnosť v dôsledku neplnenia si povinnosti obchodných partnerov pri realizácii svojich obchodných vzťahov, nie je dôvodom pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Navrhovateľ je podnikateľským subjektom, podnikajúcim podľa výpisu zo živnostenského registra od roku 1992, naposledy podľa daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2006, s príjmom zo živnosti, prevyšujúcim výdavky. Súdny poplatok za návrh na začatie konania podľa platného Sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Z.z. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, je 24 942,-- Sk. V tomto prípade sa navrhovateľ nenachádza v situácii, ktorá by mu bránila a znemožňovala uplatňovať si nárok voči žalovanému povinnosťou zaplatiť vysoký súdny poplatok za podaný návrh na začatie konania, teda v situácii, akú predpokladá ustanovenie § 138 O.s.p. Navrhovateľ navyše ako fyzická osoba, je v obchodnom registri vedený vo dvoch ďalších obchodných spoločnostiach – v obchodnej spoločnosti K., s.r.o., IČO: X., kde je konateľom a v obchodnej spoločnosti B., IČO: X., kde je členom predstavenstva a je dôvodný predpoklad, že má príjem aj z týchto ďalších spoločností. Navrhovateľ sám poukazuje, že jeho platobná neschopnosť je

len prechodná a neosvedčil, žeby jeho majetkové pomery oslobodenie od súdnych poplatkov odôvodňovali, preto odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne.

Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu podal navrhovateľ dovolanie osobne dňa 23. 05. 2008. Podľa jeho názoru došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 O.s.p., konkrétne účastníkovi konania sa postupom súdu, a to tým, že súd nepriznal navrhovateľovi celkom, alebo sčasti oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, odňala možnosť konať pred súdom. Nesúhlasí s tým, že oprávnenosť priznania oslobodenia od platenia súdnych poplatkov podnikateľa, nemožno z hľadiska majetkových pomerov účastníka posudzovať rovnako, ako u fyzických osôb. V danej veci nejde o neúspech v podnikaní navrhovateľa, ale o prechodný stav nedostatku disponibilných majetkových hodnôt, ktorými sú najmä finančné prostriedky v hotovosti a nedostatok takého disponibilného hnuiteľného, alebo nehnuteľného majetku, ktorý by navrhovateľ mohol v bezodkladnej lehote speňažiť a z výnosu tohto predaja zaplatiť súdne poplatky stanovené zákonom. Navrhol dovolaciemu súdu napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa, nakoľko má vady zrušiť a vec vrátiť súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon nevyklučuje (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V danom prípade navrhovateľ podal dovolanie v zákonnej lehote, proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa. Dovolanie podal s odkazom na ustanovenie § 237 ods. 1 písmeno f/ O.s.p. s tým, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, v tom zmysle, že nemohol realizovať svoje práva z dôvodu nesprávneho rozhodnutia.

S týmto názorom sa dovolací súd nestotožnil. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práva a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. výslovne dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti s postupom súdu, teda procesnou činnosťou súdu vo veci podaného odvolania, ktoré bolo prejednané spôsobom vyplývajúcim z právneho predpisu. Teda odňatím možnosti konať pred súdom zákon rozumie znemožnenie uplatnenia

konkrétnych procesných práv účastníka, teda tých, ktoré mohol pred súdom uplatniť (a nie odňatie potencionálnych práv, ktoré by mohol uplatňovať).

Dovolací súd sa stotožnil s právnym názorom odvolacieho súdu, že pri posudzovaní oprávnenosti priznania oslobodenia od súdnych poplatkov podnikateľskému subjektu je potrebné vychádzať z celkovej majetkovej situácie, ktorá nepozostáva len z množstva voľných peňažných prostriedkov. Každý podnikateľský subjekt navyše musí okrem iného, aj znášať riziko neúspechu v podnikaní. Súčasťou podnikateľskej činnosti je i uplatňovanie pohľadávok, ako aj obrana proti žalobám podaným proti podnikateľskému subjektu, ktorý si musí prostriedky potrebné na krytie výdavkov, ktoré s tým vzniknú, vytvoriť alebo inak zadovážiť. Pri rozhodovaní o oslobodení od súdnych poplatkov prihliada súd nie len k majetkovým a sociálnym pomerom žiadateľa, ale tiež k výške súdneho poplatku, ktorý v danom prípade je 827,9 eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadne procesné pochybenie zo strany krajského súdu, ktoré mohlo mať vplyv na správne rozhodnutie veci, a ktoré by naplnilo dovolací dôvod v zmysle § 237 O.s.p. Preto dovolanie ako neprípustné odmietol v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnému odporcovi dovolací súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý vo veci úspech nemal, nakoľko odporcovi v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. apríla 2009

JUDr. Jana Zemaníková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková